

**Deputat în Parlamentul
Republicii Moldova**

AMENDAMENT

la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile

(nr. 172 din 03.06.2024)

În conformitate cu prevederile art. 59 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr.797-XIII din 2 aprilie 1996, se propune următorul amendament la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (IL nr. 172/2024), și anume:

Art. I. din proiectul de lege (IL nr. 172/2024) pentru modificarea Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, se completează cu următoarele prevederi:

1. La articolul 3, în definiția noțiunii „comunitate de energie din surse regenerabile”

- cuvântul „acționari” se substituie cu cuvântul „asociați”;

- la litera a) se completează cu cuvintele ”, care sunt situați în proximitatea proiectelor privind sursele regenerabile de energie deținute și dezvoltate de respectiva persoană juridică”;

- la litera b) după cuvintele „persoanele fizice” se inserează cuvintele” asociațiile de proprietari din condominiu, alte persoane juridice cu scop nelucrativ”.

2. Articolul 14 alin. (1) lit. c²) se modifică după cum urmează:

„c²) elaborează și aprobă Regulamentul cu privire la comunitățile de energie din surse regenerabile, instituie și ține, în conformitate cu prevederile Regulamentului menționat Registrul comunităților de energie din surse regenerabile, înregistrează comunitățile de energie din surse regenerabile în Registrul comunităților de energie din surse regenerabile;”.

Articolul 28:

la alineatul (1) cuvântul „Producătorii” se substituie cu textul „Sub rezerva prevederilor art. 10 alin. (2), producătorii”;

la alineatul (3) cuvântul „Racordarea” se substituie cu textul „Sub rezerva prevederilor art. 10 alin. (2), racordarea”.

alin. (4²) se completează cu următoarea frază: „Stabilirea plafonului individual de capacitate nu interzice solicitantului să solicite operatorului sistemului de distribuție racordarea centralei electrice care generează energie din surse regenerabile sau racordarea instalației de stocare a energiei de o capacitate mai mare decât plafonul individual de capacitate determinat pentru solicitantul respectiv. În acest caz operatorul sistemului de

distribuție la eliberarea avizului de racordare informează, în aviz, solicitantul despre faptul că furnizorii de energie electrică vor remunera solicitantul doar pentru cantitatea de energie electrică generată în limitele plafonului de capacitate individuală, determinată proporțional cotei plafonului de capacitate individuală din puterea instalată totală a instalației de generare a energiei electrice din surse regenerabile.”.

3. Articolul 37 alin. (1¹):

sintagma „data anunțării rezultatelor licitației” se înlocuiește cu sintagma „publicarea în Monitorul Oficial a Republicii Moldova a hotărârii Guvernului cu privire la oferirea statutului de producător eligibil mare”

ultima propoziție de la alin. (4⁶) va avea următorul cuprins:

”Noua entitate propusă de către producătorul eligibil respectiv trebuie să corespundă prevederilor prezentei legi și să întrunească cerințele stabilite pentru proprietarul anterior și indicate în oferta câștigătoare.”

4. Articolul 39¹ alin. (4) se modifică după cum urmează:

„(4) În vederea asigurării transparenței la promovarea activității prosumatorilor de energie electrică din surse regenerabile, operatorii sistemelor de distribuție sunt obligați să întocmească și să prezinte trimestrial Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică rapoarte cu privire la numărul prosumatorilor de energie electrică din surse regenerabile. Informațiile agregate cu privire la prosumatorii de energie electrică din surse regenerabile se publică pe paginile web ale operatorilor sistemelor de distribuție.”

alin. (5) se va completa cu lit. b¹), care va avea următorul cuprins:

”b¹) în cazul producătorilor persoane fizice, se consideră loc/locuri de consum chiar dacă acesta/ acestea aparține/apartin cu drept de proprietate doar unuia dintre soți.”

5. Articolul 39⁵:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

”(1) Consumatorii finali, inclusiv consumatorii casnici, au dreptul de a se organiza în comunități de energie din surse regenerabile cu condiția că sunt respectate următoarele cerințe:

a) obiectivul principal al comunității de energie din surse regenerabile este producerea și utilizarea energiei din surse regenerabile pentru a satisface nevoile în energie ale membrilor sau asociațiilor comunității într-o manieră durabilă, creând beneficii de mediu, economice sau sociale pentru membrii sau asociații săi ori pentru regiunile în care aceasta operează, mai degrabă decât obținerea de profit financiar. Statutul/actul de constituire al comunității de energie din surse regenerabile prevede că, în vederea atingerii scopului consimțit, comunitatea dezvoltă proiecte și investește în proiecte de valorificare a energiei din surse regenerabile;

b) membri ai unei comunități de energie din surse regenerabile pot fi persoanele fizice, asociațiile de proprietari din condominiu, alte persoane juridice cu scop nelucrative, întreprinderile mici și mijlocii, satele și orașele, reprezentate de organele lor executive, precum și consumatorii vulnerabili de energie, în sensul Legii nr. 241/2022 privind Fondul de reducere a vulnerabilității energetice;

c) participarea într-o comunitate de energie din surse regenerabile este voluntară și deschisă. Membrii unei comunități de energie din surse regenerabile au dreptul de a părăsi comunitatea în orice moment în conformitate cu statutul/ actul de constituire al acesteia. Statutul/actul de constituire al comunității de energie din surse regenerabile nu poate stabili condiții sau proceduri nejustificate sau discriminatorii care ar împiedica participarea într-o comunitate de energie din surse regenerabile sau părăsirea acesteia;

d) membrii unei comunități de energie din surse regenerabile își mențin drepturile și obligațiile în calitate de consumatori finali, inclusiv dreptul la schimbarea furnizorului.”;

se completează cu alineatele (1¹) – (1¹⁶) cu următorul cuprins:

”(1¹) Întreprinderile mici și mijlocii pot participa într-o comunitate de energie din surse regenerabile atât timp cât participarea lor la comunitatea de energie din surse regenerabile nu constituie principala lor activitate comercială sau profesională.

(1²) În cazul în care o comunitate de energie din surse regenerabile este constituită ca persoană juridică cu scop lucrativ, statutul/actul de constituire al acesteia trebuie să prevadă în mod expres faptul că profitul obținut va fi utilizat pentru necesitățile entității respective sau ale membrilor, asociațiilor săi, cu excepția plății de dividende.

(1³) Comunitatea de energie din surse regenerabile este o entitate autonomă care acționează în nume propriu, poate exercita drepturi și poate fi supusă unor obligații independent de membrii și asociații săi.

(1⁴) Comunitatea este gestionată și se află sub controlul membrilor, al asociațiilor săi. La stabilirea procesului de luare a deciziilor în cadrul comunității de energie din surse regenerabile, membrii, asociații acesteia trebuie să urmărească implementarea principiului de guvernare democratică (un membru – un vot). Aplicarea principiului respectiv nu trebuie să aducă atingere intereselor membrilor, ale asociațiilor comunității de energie din surse regenerabile care aduc aport semnificativ la capitalul social al persoanei juridice cu scop lucrativ.

(1⁵) Calitatea de comunitate de energie din surse regenerabile se obține de către o persoană juridică prin înregistrarea acesteia în Registrul comunităților de energie din surse regenerabile, ținut de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică. Pentru a fi înregistrat în Registrul comunităților de energie din surse regenerabile, solicitantul trebuie să depună la Agenția Națională pentru Reglementare în energetică o cerere, în conformitate cu Regulamentul cu privire la comunitățile de energie din surse regenerabile, în care să precizeze, cel puțin următoarele:

a) denumirea persoanei juridice care urmează să fie înregistrată în calitate de comunitate de energie din surse regenerabile;

b) numele complet, adresa și numărul de înregistrare fiscală ale membrilor, ale asociațiilor săi persoane fizice, precum și denumirea, sediul, adresa, numărul de înregistrare fiscală a persoanelor juridice care sunt membre sau asociați;

c) activitățile care urmează să fie desfășurate de persoana juridică respectivă, conform listei de activități prevăzute la alin. (1¹⁰);

d) localitatea sau localitățile în care urmează să își desfășoare activitatea persoana juridică respectivă.

(1⁶) Cererea prevăzută la alin. (1⁵) va fi însoțită de statutul/de actul de constituire al persoanei juridice respective, care fac dovada faptului că cerințele stabilite la alin. (1) – (1⁵) sunt îndeplinite. Cerințele respective urmează a fi respectate pe toată perioada pe parcursul

căreia persoana juridică respectivă intenționează să desfășoare activitățile specifice comunității.

(17) La modificarea statutului/a actului de constituire al comunității de energie din surse regenerabile, membrii, asociații acesteia sunt obligați să țină cont de necesitatea respectării cerințelor prevăzute la alin. (1) – (15) și să notifice Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică în cazul în care modificarea statutului/a actului de constituire ar putea afecta respectarea cerințelor respective. În cazul în care urmare a examinării actelor prezentate, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică atestă că se încalcă una din cerințele menționate, aceasta oferă termen pentru modificarea statutului/a actului de constituire.

(18) Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică radiază din Registrul comunităților de energie din surse regenerabile comunitatea respectivă în cazul în care, în situația prevăzută la alin. (17) sau la sesizarea unei autorități sau părți terțe, constată faptul că respectiva comunitate nu corespunde cerințelor stabilite la alin. (1) – (15), cu respectarea procedurii prevăzute la alin. (17).

(19) Procedura de înregistrare, retragere și actualizare a Registrului comunităților de energie din surse regenerabile se stabilește în Regulamentul cu privire la comunitățile de energie din surse regenerabile, aprobat de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică.

(1¹⁰) Comunitatea de energie din surse regenerabile este în drept:

a) să producă, să consume, să stocheze, să furnizeze și să vândă energia din surse regenerabile, inclusiv în baza unor contracte pentru achiziționarea energiei electrice;

b) să partajeze în cadrul comunității, între membrii și asociații acesteia, energia generată de instalațiile de producere, deținute de comunitate, cu condiția respectării cerințelor stabilite în prezentul articol și al menținerii drepturilor și a obligațiilor membrilor, asociațiilor comunității în calitate de consumatori finali;

c) să acceseze în mod nediscriminatoriu toate piețele de energie relevante, atât direct, precum și prin intermediul agregatorilor în conformitate cu legile sectoriale corespunzătoare.

(1¹¹) Comunitatea de energie din surse regenerabile și membrii sau acționarii se supune/se supun unor proceduri și taxe nediscriminatorii, echitabile, proporționale și transparente, inclusiv în ceea ce privește înregistrarea și acordarea de licențe, precum și aplicării de tarife reglementate transparente, nediscriminatorii și care reflectă costurile, care să asigure că acestea contribuie în mod adecvat și echilibrat la partajarea costurilor totale ale sistemului și achită tarifele corespunzătoare aprobate de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică.

(1¹²) Comunitatea de energie din surse regenerabile care furnizează energie, prestează servicii de agregare sau desfășoară alte activități pe piețele de energie trebuie să se conformeze prevederilor care reglementează activitățile respective. Licențele pentru desfășurarea de către comunitatea de energie din surse regenerabile a activităților care fac obiectul licențierii în conformitate cu legea sectorială care reglementează sectorul respectiv se eliberează în condițiile stabilite de respectivul act normativ.

(1¹³) Fără a aduce atingere drepturilor membrilor, ale asociațiilor săi în calitate de consumatori finali, comunitatea de energie din surse regenerabile poate furniza energie electrică membrilor săi fără a fi necesară deținerea unei licențe pentru furnizarea energiei electrice.

(1¹⁴) Comunitatea de energie din surse regenerabile urmează a fi tratată în mod nediscriminatoriu în ceea ce privește activitățile, drepturile și obligațiile sale în calitate de consumatori finali, producători, furnizori sau alți participanți la piață.

(1¹⁵) Comunitatea de energie din surse regenerabile este în drept să vândă energie electrică pe piața energiei electrice, iar la solicitarea acesteia furnizorii serviciului universal au obligația să încheie cu comunitatea respectivă contract pentru achiziționarea energiei electrice la prețul de închidere a pieței pentru ziua următoare în perioada de facturare. Până la stabilirea unei piețe pentru ziua următoare lichide, furnizorii serviciului universal vor aplica prețul mediu de procurare a energiei electrice pentru perioada de facturare de la toate sursele, cu excepția cantităților de energie electrică procurate de la furnizorul central de energie electrică. În cazul în care, urmare a unei analize, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică constată că menținerea obligației stabilite prin prezentul alineat în sarcina furnizorilor serviciului universal poate afecta activitatea acestora, Agenția poate dispune retragerea obligației respective.

(1¹⁶) Operatorii de sistem cooperează cu comunitățile de energie din surse regenerabile pentru a facilita transferurile de energie în cadrul comunităților de energie din surse regenerabile.”;

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

”(2) Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică elaborează și aprobă Regulamentul cu privire la comunitățile de energie din surse regenerabile în care stabilește cerințe cu privire la ținerea Registrului comunităților energetice, înregistrarea comunităților energetice în Registrul respectiv, activitatea comunităților de energie din surse regenerabile, inclusiv cu privire la limita capacităților instalațiilor de producere a comunităților de energie din surse regenerabile, modalitățile de partajare a energiei produse în cadrul comunităților, între membrii și asociații acestora, aspecte privind energia nepartajată și cu privire la responsabilitatea de echilibrare precum și alte condiții ce urmează a fi îndeplinite, inclusiv condițiile aferente proximității locurilor de consum și a instalațiilor de producere a energiei. În vederea promovării comunităților de energie din surse regenerabile, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică stabilește în actele sale normative de reglementare drepturile și obligațiile operatorilor de sistem, ale furnizorilor, ale altor participanți la piețele de energie în ceea ce privește racordarea, măsurarea energiei electrice, facturarea, precum și alte aspecte relevante pentru dezvoltarea, buna funcționare și integrarea comunităților de energie din surse regenerabile în piețele de energie.”.

Art. II. – se completează cu 4 puncte noi, cu următorul cuprins:

- 1) Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică în termen de 45 de zile va elabora și aproba Regulamentul cu privire la comunitățile de energie din surse regenerabile și va institui Registrul comunităților de energie din surse regenerabile.
 - 2) Termenul de 24 de luni stabilit în art. II pct. 1) alin. (15) din Legea nr. 331/2023 pentru modificarea Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile se calculează din momentul intrării în vigoare a Legii nr. 331/2023 pentru modificarea Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile.
-

- 3) Prin derogare de la art. 37 alin. (11), în vederea susținerii eforturilor de dezvoltare a proiectelor de generare a energiei electrice din surse regenerabile în conformitate cu cotele maxime de capacitate aprobate de Guvern, precum și ținând cont de condițiile la care au fost expuși producătorii eligibili al căror statut a fost confirmat în anul 2022, neimputabile acestora, termenul stabilit pentru construcția centralei electrice se prelungește cu 12 de luni.
Termenul de 12 luni stabilit la acest punct se calculează din momentul intrării în vigoare a prezentei legi.
- 4) Prin derogare de la art. 37 alin.(3), până la expirarea noului termen stabilit conform pct. 4) din prezentul articol, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică nu va retrage statutul de producător eligibil producătorilor cărora acesta le-a fost confirmat în anul 2022.

Argumentare.

1. Argumentarea propunerilor aferente aspectelor privind dezvoltarea comunităților de energie din surse regenerabile, incluse prin punctele din Art. I pct. 1;2;5;6 și Art. II. alin. (1).

Modificările propuse prin amendamentul la proiectul de Lege vizează îmbunătățirea și clarificarea aplicării mecanismului pentru comunitățile de energie din surse regenerabile (CESR) și eliminarea ambiguităților legate de activitatea acestora pe piețele de energie. Se propune, de asemenea, modificarea mecanismului de monitorizare a implementării conceptului de prosumatori.

Conceptul CESR a fost introdus în Legea nr. 10/2016, în contextul transpunerii Directivei (UE) nr. 2018/2001 (RED II), și vizează facilitarea consumului și producției de energie regenerabilă de către cetățeni. CESR pot produce, consuma, stoca și vinde energie regenerabilă, contribuind astfel la eficiența energetică și reducerea sărăciei energetice.

Legislația UE stabilește principii minime pentru CESR, iar autoritățile naționale sunt responsabile pentru detalierea mecanismului aferent. Legea nr. 10/2016 include definiția CESR și un articol care prevede că organizarea și funcționarea CESR vor fi stabilite prin regulamentul ANRE.

Pentru clarificarea și implementarea corespunzătoare a CESR, Ministerul Energiei și ANRE au organizat consultări publice și discuții, rezultând în necesitatea modificării Legii nr. 10/2016. Printre modificările propuse se numără:

1. Ajustarea definiției CESR pentru a exclude interpretarea că întreprinderile mici și mijlocii trebuie să fie societăți pe acțiuni și includerea altor persoane juridice nelucrative;
 2. Specificarea că profitul CESR trebuie să fie reinvestit în comunitate, nu distribuit ca dividende;
 3. Clarificarea formei juridice și a responsabilităților CESR în ceea ce privește activitățile pe piețele de energie;
-

4. Asigurarea unui tratament nediscriminatoriu pentru CESR și stabilirea unor tarife transparente:
5. Introducerea obligativității furnizorilor serviciului universal să încheie cu CESR contract pentru achiziționarea energiei electrice la prețul mediu de închidere a pieței pentru ziua următoare în perioada de facturare:
6. Permișiunea ca CESR să vândă excesul de energie produsă pe piețele de energie electrică.
7. Obligația operatorilor de sistem de a coopera cu CESR:
8. De asemenea, se propune ca ANRE să gestioneze registrul prosumatorilor și să publice informațiile relevante. Aceste modificări urmăresc să faciliteze și să susțină dezvoltarea CESR și a prosumatorilor în România, contribuind la o tranziție energetică durabilă.

2. Argumentarea propunerii aferente oferirii posibilității de eliberare a avizelor de racordare prosumatorilor, peste limita plafonului individual de capacitate, inclusă prin punctul din Art. I pct. 3.

Art. 28 alin. 4² din Legea nr.10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, stabilește că „Operatorii de sistem eliberează avize de racordare a centralelor electrice care utilizează surse regenerabile de energie ce urmează să fie instalate de beneficiarii mecanismului de contorizare netă sau de prosumatori în limitele cotelor de capacitate, ale categoriilor de capacitate și, după caz, ale plafoanelor de capacitate aprobate de Guvern în conformitate cu art.10 lit. e¹).” Completarea art. 28 alin. 4² cu prevederea prin care solicitantului avizului de racordare i se permite să solicite operatorului sistemului de distribuție racordarea centralei electrice care generează energie din surse regenerabile sau racordarea instalației de stocare a energiei de o capacitate mai mare decât plafonul individual de capacitate va aduce numeroase avantaje, în special în contextul în care parvin adresări de la potențialii beneficiari ai mecanismului facturare netă, care sunt nemulțumi de imposibilitatea construcției și dării în exploatare a centralelor electrice cu puteri peste limita individuală de capacitate.

Includerea acestei prevederi ar permite prosumatorilor să-și adapteze mai ușor sistemele de producere a energiei regenerabile în funcție de nevoile lor specifice. Oferind posibilitatea de a instala centrale cu capacități mai mari, ceea ce ar putea duce la o eficiență mai mare și la o producție de energie regenerabilă crescută și totodată, prin fiind încurajată instalarea de baterii de stocare a energiei electrice.

Eliminarea necesității de a obține avize de racordare în limitele cotelor individuale de capacitate ar reduce birocrăția și ar simplifica procesul pentru prosumatori, prin posibilitatea racordării la rețea a unor capacități mai mari, în lipsa actuală a unui istoric de consum de energie, dar care ulterior poate fi majorat prin conectarea noilor consumatori, vehicule electrice, pompe de căldură și alte utilaje cu consum sporit de energie electrică.

Implementarea eficientă a acestei propunerii de modificare este realizabilă doar prin asigurarea unor campanii de comunicare conduse atât de către Ministerul Energiei și ANRE dar și de operatorii sistemelor de distribuție și furnizori.

3. Argumentarea propunerii privind extinderea termenului de construcție a centralelor electrice, inclusă prin punctul din Art. II alin. (2)

Potrivit art. II din Legea nr. 331 din 09.11.2023 pentru modificarea Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, publicate în Monitorul Oficial al RM la data de 08.12.2023, s-a stabilit că, (15) Prin derogare de la art. 37 alin. (1), în vederea susținerii eforturilor de dezvoltare a proiectelor de generare a energiei electrice din surse regenerabile în conformitate cu cotele maxime de capacitate aprobate de Guvern, precum și ținând cont de condițiile de forță majoră la care au fost expuși producătorii eligibili al căror statut a fost confirmat în anul 2020, neimputabile acestora, termenul stabilit pentru construcția centralei electrice se prelungește cu 24 de luni. Prelungirea termenului de construcție implică majorarea, cu aceeași perioadă, a termenului impus în legătura cu cerințele față de vechimea centralei electrice și a echipamentului aferent, după cum este stabilit la art. 37 alin. (2).

Totuși, aceasta prevedere creează confuzie cu privire la momentul începerii calculării termenului de 24 de luni, prin urmare pentru a clarifica aspectul de când se aplică această prevedere a fost propus completarea inițiativei Legislative, cu prevederea că Termenul de 24 de luni stabilit în art. II pct. 1) alin. (15) din Legea nr. 331/2023 pentru modificarea Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile se calculează din momentul intrării în vigoare a Legii nr. 331/2023 pentru modificarea Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile.

Deputați în Parlament:

Digitally signed by Coșeru Ina
Date: 2024.07.30 11:14:37 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Ina COȘERU

Digitally signed by Cușnir Mariana
Date: 2024.07.30 14:05:44 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Mariana CUȘNIR

MOLDOVA EUROPEANĂ